

פרוזבול

- התורה קבעה ששנת השמיטה משמטת. כלומר פוטרת את כל החובות שיש לאדם, על חבירו, או על בנקים, או בכל צורה שהיא. טעם הקביעה הזו היא כדי לאפשר לכולם להתחיל מחדש פעם ב-7 שנים, ולא לגרור חובות והפסדים לאורך כל החיים.
- הלל הזקן נשיא ישראל, תיקן תקנה כדי שלא ישמטו החובות, "למסור אותם לבית הדין – כדי שהוא יגבה אותם", כי באופן כזה לפי חוק התורה החובות לא נשמטים. הסיבה לתקנה זו היא כדי שלא לעצור את הכלכלה, ולאפשר המשך הלוואות חובות.
- השטר של מסירת החובות נקרא "שטר פרוזבול", והחתימה עליו בפני שני עדים, היא מסירת החובות לבית הדין שבעיר. לדעת השו"ע (חו"מ סי' סז סי"ח) יש למסור לבית דין חשוב "דהיינו, שלשה בקיאים בדין ובענין פרוזבול, ויודעים ענין שמיטה, והמחוס רבים עליהם באותה העיר".
- די לחתום פרוזבול אחד, לכל סוגי החובות שיש לאדם, וקדמו לרגע חתימת הפרוזבול.
- גם נשים שיש להם חובות צריכות לעשות פרוזבול. ואפשר לעשות פרוזבול גם על ידי שליח (ויש לציין זאת בשטר). ויכול הבעל להיות שליח גם עבור אשתו.
- טוב שהעדים החותמים על הפרוזבול יהיו כשרים לעדות ולא קרובים זה לזה, אולם מצד הדין אפשר לקיים את הפרוזבול גם על ידי עדים פסולים וקרובים, וכן נשים, הואיל וגביית החוב אינה נעשית מכוח העדים, אלא מכוח זה שהמלווה מסר את הלוואותיו לבית הדין, וחתימת העדים אינה אלא לקיום הדבר.
- מצד הדין אין השמיטה משמטת אלא בסוף שנת השמיטה. כלומר חובה לעשות פרוזבול בסוף שנת תשפ"ב. אולם מפני שיש סוברים שהשמיטה משמטת בתחילת שנת השמיטה, יש מחמירין לעשות את הפרוזבול גם בערב שנת השמיטה (לפני ראש השנה תשפ"ב). ניתן לחתום על שטר זה.

שטר פרוזבול

בס"ד, תאריך _____
בפנינו העדים החתומים מטה בא ה"ה _____ ואמר לנו:
היו עלי עדים שהנני מוסר כל חוב שיש לי לבית הדין שעל ידי רבני הרבנות הראשית בת ים
הרה"ג אליהו בר שלום שליט"א – רב העיר בת ים
הרה"ג ישראל מלכה שליט"א – ותיק רבני השכונות
הרה"ג יעקב רוזין שליט"א – רב השכונות בפועל
שכל חוב שיש לי – אוכל לגבותו כל זמן שארצה.
ואם אין מסירה מועילה אלא בפני הבי"ד עצמם, הריני עושה את העדים שליחים להביא
מודעה זו לפני הבית דין הנז'.

נאום _____ עד

נאום _____ עד